



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm I. Si quis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

TITVLVS XXX.

DE CONFIRMATIONE UTILI VEL INUTILI.

Dostequam fuit actum de sententia, & quomodo ea per appellationem suspendatur, & non interposita appellatione per decendum vim accipiat, & in rem iudicatam transeat, dubitari posset, quid de sententia iudicandum sit, postquam ea à superiore confirmata fuit, quemadmodum Titulus iste de confirmat. &c. ad finem libri subiungitur.

Confirmare actum aliud non est, quam ei majus robur tribuere, quam obrem supponit actum subsistere, quia, quod non est, non confirmat, nisi clarè significet Superior, se actui valorem daturum, tamen si non subsistat, ita, ut sit innovatio quædam actus, seu nova concessio aut provisio, ut infra explicabitur. Ordinariè autem seu secundum communem formam confirmatio fit de actu subsistente, alioqui non valet, quemadmodum in electi Praelati confirmatione apparet, cuius electio si irrita est, etiam confirmatio irrita est, si valida electio, tunc confirmatio juri inchoato complementum tribuit, sicuti docet *Suar. l. 8. de legibus. c. 18. n. 1.* Similiter modo se habet confirmatio præcedentis judicialis sententiæ, contractus, privilegii &c. si enim modo ordinatio, seu secundum communem formam fiat, & sententia aliusve actus, qui confirmari debet, non subsistat, inutilis est confirmatio eius. Si autem subsistat, tunc utilis est confirmatio eius, maiusque ipsi robur auctoritatem, & indissolubilitatem tribuit.

CAPITVLVM I.

Si quis.

PARAPHRASIS.

Si aliquis super re litigiosa, seu de qualis in

judicio mota est, confirmationem à Sede Apostolica impetrarit, eam non obstante, Iudex de causâ cognoscere, eamque definire potest. sed si impetrans confirmationem eo tempore rem pacificè possidebat, & postea quæstio exorta fuit, non est Iudici concessum de ea cognoscere, aut definire absque Apostolicæ Sedis mandato.

S Y M M A R I V M.

1. Confirmatio superioris facta de re litigiosa, nullius roboris est, nisi in ea mentio fiat liti.
2. Pacificè possidere dicitur, cui liti nulla super eâ mota est per libelli oblationem.
3. Confirmatio, quam facit Princeps de aliquo contractu, vel sententia; est duplex. Una in forma communi & ordinaria; altera in forma speciali seu ex certa scientia. Confirmatio in forma communi nihil novi juris tribuit, sed actui, si subsistat, & quatenus subsistat, majus robur addit, & auctoritatem.
4. Partes ipsæ plerumque possunt recedere à sententia, quæ in earum favorem confirmata est, ita & Capitulum à statuto, quod pro suo commodo fecit, & confirmationem eius impetravit.
5. Effectus confirmationis in speciali forma præcipuus est, quod novum jus tribuas dispositioni, eamque validet, si prius invalida erat. Modò potestas confirmantis se extendat ad validandum actum.
6. Omnis confirmatio est in forma communi ordinaria, nisi aliquo signo ostendatur esse in forma speciali.

7. Con-

7. Confirmatio ex certa scientia censetur, quod rioscunque ex rescripto confirmationis cognoscitur sufficiens notitia Principis de re, & defectu, qui per eius potestatem est sup-
plendus.

8. Afferuntur aliquos limitationes precedentis doctrina.

9. In hoc presenti capitulo sermo est de confirmatione in forma speciali.

1 **Not. I.** Confirmatio superioris facta de re litigiosa, seu super qua lis mota est, nullius roboris censi debet; quare non obstante confirmatione Iudex inferior procedere potest. Excipe, nisi in confirmatione fiat mentio litis, ideoque princeps ex certa scientia plenitudinē potestatis confirmationem faciat, tunc possessorem securum reddi, ut apud inferiorem Iudicem respondere non teneatur. Quamobrem hæc veluti avocatio quædam causæ censi debet. Vti indicat *gl. inc. Quia. 5. verb. in forma. de concess. prebenda. Abb. hic. n. 2.*

2 **Not. II.** Pacificè rem possidere dicitur, cuius nulla super ea mota est per libelli oblationem teste *gl. inc. In commissis. 35. verb. pacificam. de elect. in 6. admonet hinc verò gl. verb. litigiosa* quam sequitur. *Abb. & Alexand. quod in futuro Iudicio de possessione, non ideo etiam proprietatis rei litigiosa efficiatur, quare dominium rei interim in alium transferri potest. arg. aush. litigiosa. C. de litig. Pro majore intellectu*

3 Aduerte, quod duplex sit confirmatio, quam Princeps facit de aliquo. v. g. contractu, aut Iudicis, sententia. Vna dicitur in forma communi & ordinaria, de hac ait *gl. hic. verb. confirmationem. gl. in cit. c. Quia. Bart. in l. Privilegia. C. de Sacrosanct. Ecclesiis.* quod nihil novi juris tribuat, sed actui, si subsistit, & quatenus subsistit: maius robur, autoritatēque addat. Considera verba, quæ dixi per hanc confirmationem nihil novi juris tribui, quia non innovat actum, seu de novo eum subsistere facit, qui secundum se irritus est *c. Inter. 10. ubi docui de fide instrument. Sin autem valeat actus, qui confirmatur, tunc dat ei robur & autoritatem confirmantis propriam,*

juxta. l. 1. C. de veteri jure enucleando. ubi Imperator ait: omnia nostra facimus, quibus autoritatem nostram impartimus; id enim suo modo etiam intelligendum est de confirmatione in forma communi, ut rectè monet Suar. cit. l. n. 10. ubi ait, si confirmatio in forma communi cadat in materiam habile, & effectum suum sortiatur, tunc res illa, quæ confirmatur, non tantum inferioris, qui eius author fuit, sed etiam superioris, qui confirmat, autoritate subsistit, ita ut confirmans dispositionem suam efficiat, tamen intra limites dispositionis ac valoris eius. Propterea adieci; si actus subsistit, quod confirmatio ei robur addit, quatenus subsistit, quandoquidem confirmatio in forma communi rem, quæ confirmatur, non extendit, sed id, quod invenit, magis corroborat & indissolubile reddit. Exemplum habes in sententia Iudicis, quæ postquam à superiore Iudice in forma communi confirmata est, ab inferiore retractari, aut rescindi non potest, dummodo valida fuerit, & non ipso jure irrita.

4 Veruntamen ipse partes, in quarum favorem confirmatio data fuit, plerumque non prohibentur à sententia recedere. v. g. per transactionem, quia nemo invitus beneficio sibi concessio uti cogitur. Eadem ratio est de statuto. v. g. edito à Capitulo, quod si Pontifex in forma communi confirmavit, alius nemo Ecclesiasticus Prelatus, Capitularibus invitis, tollere, aut relaxare potest, quandoquidem per confirmationem Pontificiâ autoritate fulget, quam infringere non potest inferior, prout ex communi docet *Fuscus. verb. confirmatio. Concl. 709. prope finem.* Sed ipsum Capitulum, quod pro suo commode statutum fecit, cuiusque confirmationem impetravit, plerumque recedere potest per renunciationem, aut dispensationem. sicuti constat ex *c. Cum accessiss. 8. de constitutionibus.* ubi id explicavi, & videri potest *Suar. l. 6. de legibus. c. 26. n. 14.*

5 Altera est species confirmationis, quæ dicitur in forma speciali seu ex certa scientia, quia, requirit, ut superior confirmans plenam causæ cognitionem habeat. *c. 1. de*

de transactionibus. Et hæc confirmatio præcipuum hunc effectum habet, quod novum jus tribuat dispositioni, quæ confirmatur, si fortè priùs inualida erat, dummodo confirmantis potestas ad actum validandum se extendat *juxta cit. c. 1. vbi gloss. ait.* Si transactio vel pactum fuit invalidum, per confirmationem Papæ sumit vigorem, & sententia Iudicis, quæ non tenet, per confirmationem accipit vigorem. Aliter verò accidit in confirmatione facta in forma communi, sicuti constat in *c. inter. 6. prope finem. de fide instrument.*

Exemplum attuli *l. 1. tract. 4. c. 23. q. 4.* de privilegiis regularium, quæ si alicui ordini à Pontifice Romano nunc confirmantur in forma communi, & aliqua eorum olim obtenta, postea per *Trident. Concil.* aut Pontifices sublata fuerint, jam non reviviscunt, aut innovantur. Sed ut priùs sublata manent, secus verò est, si privilegium aliquod olim concessum & postea sublatum nunc in forma speciali seu ex certa scientia confirmetur, adeoque innovetur, tum reviviscit, eò quod nec facultas Pontifici deficit ad talia privilegia, nò obstante eorum revocatione, innovanda, neque voluntas, quippe quam sufficienter exprimit, ut suppono.

Quæritur 1. Quo signo cognosci potest, quod aliquis contractus, transactio, statutum, privilegium, sententia aliave dispositio confirmata sit in forma communi aut in forma speciali?

6 Resp. & Dico 1. De hac ponenda est Regula, quod omnis confirmatio, sit in forma communi & ordinaria, nisi aliquo signo ostendatur, esse in forma speciali. Sicuti ex communi tradit *Thursus. verb. confirmat. Concl. 708. n. 10. Suar. de legibus. l. 8. c. 18. n. 7.* nam confirmatio, si nihil adjiciatur, adeoque secundum se præcisè supponit, rem esse, quæ confirmatur, cum sit accidens eius; non Entis autem, seu non subsistentis non sunt qualitates.

7 Dico 2. Confirmatio ex certa scientia censeri debet, quotiescunque ex rescripto confirmationis cognoscitur, quod Princeps

sufficientem rei cognitionem habuerit, adeoque non ignorarit defectum, qui per eius potestatem supplendus est, ut quia adiecta fuit clausula ex certa scientia, tunc enim Principi ita testanti credendum est, *Clement. 1. de probationibus.* Eademque ratio est, si verbis æquipollentibus significetur, Principem non secundum jura communia confirmationem dare, sed secundum plenitudinem potestatis, aut non obstante quacunque lege aut consuetudine, quæ in contrarium sit & dispositionem, nisi ita confirmaretur, vitiosam reddere, sicuti declarat *Felin. in c. Cum inter. n. 7. de exceptionibus. & in c. Nonnull. 20. vallent. 4. de rescript.* Denique si confirmationi inseratur tenor dispositionis confirmatæ, dubium non est, Principem e jus scientiam habuisse, adeoque non obstante defectu aliquo dispositionem confirmare, aut validare voluisse. *juxta c. penult. hoc tit. vbi id docet Alb. & alij.*

Excipiendum est 1. Si defectus, quo dispositio laborat, sit contra jus naturale, adeoque indispensabilis, v. g. contractus usurarius non validatur qualibuscunque adiectis verbis.

Excipiendum 2. Si princeps in defectu, quo dispositio laborat, dispensare nunquam soleat, tamen si absolute possit, tunc verba illa, ex certa scientia, nò obstantibus. &c. cum generalia sint, non videntur extendi ad hunc casum seu defectum, nullâ eius speciali mentione factâ, sicuti docui in *cit. c. Inter.*

Excipiendum 3. Quod Princeps per clausulam: ex certa scientia, non censeatur derogare alterius juri acquisito, teste *Beroio hic. n. 28. Paulo de castro consil. 157. vbi ajunt:* quod clausula illa non operatur in præjudicium tertii, de quo non apparet Principem specialiter informatum fuisse. Et idem *Beroius, Felin. l. cit. Bald. in l. Impetrata. n. 5. C. Sententiam rescindi non posse.* quod clausula ea non operatur in iis, quæ Princeps præsumitur ignorare, uti sunt facta commercia, & bonæ consuetudines locorum. vide quæ sunt dicta in *c. 1. not. 3. de transact.*

Quæritur 2. Sine in hoc Capitulo sermo de confirmatione in forma communi,

S V M M A R I V M.

1. *Contra privilegia & confirmationes à Sede Apostolica emanantes, inferior iudex decernere non potest.*
2. *Neque etiam cognoscere potest de confirmatione in forma communi secundum se, sive quatenus à Sede Apostolica emanavit, an legitimè facta sit, &c.*
3. *In dubio tamen, num confirmatio data sit in forma communi vel speciali, id cognoscere & definire potest iudex inferior.*
4. *Si constat, confirmationem etiam in forma speciali vitio obreptionis laborare, contra illam pronuntiari potest etiam ab inferiore.*
5. *In dubio adversus confirmationem & rem confirmatam inferior iudex absque Sedis Apostolicæ mandato nihil decernet.*

an speciali, *gl. hic* putat, in priore parte Capituli sermonem esse de confirmatione in forma speciali.

Alii verò non clarè hoc dubium decidunt. mihi autem videtur, legenti textum manifestum fore, quòd Pontifex de utroque membro in eadem specie confirmationis loquatur, nisi dicere velimus, cum vitiosâ æquivocatione usum.

Quare cum communis sit sententia *gloss. verb. de questione. Inmol. n. 2. Abb. n. 4. Alex. n. 7.* quòd in posteriore parte sermo sit de confirmatione in forma speciali; nam de ea duntaxat verè dici potest, quòd veluti liget manus inferiorum iudicum, ut de rebus à Pontifice confirmatis cognoscere non possint, multò minùs de valore confirmationis *c. Cum venissent. 12. de iudiciis.* ideo dicendum, quòd etiam in priore parte, sermo sit de confirmatione in forma speciali, seu cum causæ cognitione, sicuti *Beroius. hic. sentit. n. 28.*

Nec repugnare videtur *Abb. in primo not.* quando generatim ait: quòd confirmatio de re litigiosa ipso iure nulla sit, ideòque Iudicis processum non impediat, nisi mentio fiat litis, ita ut Superior causam ad se advocare censeatur; nam hæc doctrina vera est, tamen pars litigans tacens de litigio impetret confirmationem cum clausula ex certa scientia, velex plenitudine potestatis. *arg. c. ult. ut lit. pendente.* præsertim cum sit communis doctrina apud Beroium & alios, quòd clausula illa non tollat vitium subreptionis.

CAPITVLVM II.

De confirmationibus.

PARAPHRASIS.

Adversus Confirmationes, quæ à Sede Apostolica prodierunt, alii inferiores Iudices iudicare non possunt, præterquam si novum mandatum accipiant, aut certum sit, eas per falsi suggestionem obreptas fuisse.

NOtand. I. Contra privilegia & confirmationes à Sede Apostolica emanantes inferior Iudex decernere non potest, *arg. cit. c. Cum venissent. de iudic.* debet autem hoc potissimum intelligi de confirmationibus in forma speciali, seu ex certa scientia: at verò contra confirmationes in forma communi Iudex inferior per accidens cognoscere ac decernere potest, quia cum ea novam concessionem non contineant, sed fundentur in re confirmata, ideo, si Iudex inferior dispositionem, quæ confirmata est, secundum se irritam esse, cognoscat, consequenter etiam, accessorie ipsam confirmationem nullius roboris esse, pronuntiabit; quia ruente principali ruit etiam accessorium. Sicuti explicat *Suar. l. 8. de legibus. c. 18. n. 2.* Veruntamen si quæstio oriatur de confirmatione in forma communi secundum se, sive quatenus à Sede Apostolica prodit, num legitimè facta sit &c. Iudex inferior cognoscere nequit teste *Innoc. in cap. Præcedente.*

Id quoque bene monet hic *Joann. Andr. in fin.* quòd Iudex inferior orto dubio, num confirmatio data sit in forma communi, an speciali, id cognoscere & definire possit,

fff f